

Kontrakty różnic kursowych (CFD)

Najważniejsze przesłania

- *Kontrakty różnic kursowych (CFD) to złożone produkty, które nie muszą być odpowiednie dla wszystkich inwestorów.*
- *Nie inwestuj środków, jeśli nie możesz pozwolić sobie na stratę. Możesz stracić dużo więcej niż zainwestowaną kwotę.*
- *Powinieneś inwestować w kontrakty CFD tylko wówczas, gdy:*
 - *masz duże doświadczenie w prowadzeniu transakcji na rynkach podlegających dużym wahaniom kursowym,*
 - *w pełni rozumiesz zasady działania instrumentów, w tym wszystkich rodzajów ryzyka i kosztów,*
 - *masz świadomość tego, że Twoja pozycja może zostać zamknięta przez dostawcę kontraktu CFD, nawet jeśli nie zgadzasz się z jego decyzją,*
 - *możesz poświęcić wystarczająco dużo czasu na aktywne zarządzanie inwestycją.*

Dlaczego ESMA wydaje to ostrzeżenie ?

Jednym z odczuwalnych efektów kryzysu finansowego jest problem z osiągnięciem przez inwestorów nawet niewielkiego zwrotu z inwestycji. Szukając sposobów na zwiększenie zysków, wielu inwestorów rozważa inwestycje w produkty złożone, które dają możliwość prowadzenia transakcji przy wykorzystaniu dźwigni finansowej. Przykładem takich produktów są kontrakty różnic kursowych (CFD).

Chociaż kontrakty CFD są odpowiednie tylko dla klientów zawodowo zajmujących się prowadzeniem transakcji lub dla bardzo doświadczonych inwestorów indywidualnych rozumiejących zasady funkcjonowania tego typu instrumentów, reklamy kontraktów CFD są kierowane również do

niedoświadczonych klientów indywidualnych. Reklamy mogą przedstawiać potencjalne zyski, nie wyjaśniając w pełni ryzyka związanego z produktem lub w niewystarczający sposób podkreślając to ryzyko.

Pośrednicy dostarczający platformy do prowadzenia transakcji na instrumentach CFD mogą oferować „darmowe” środki na rozpoczęcie transakcji, prezenty, rabat na opłaty i prowizje czy darmową wersję demonstracyjną w celu przyciągnięcia nowego klienta. Jest to zwykle jedynie taktyka marketingowa mająca zachęcić klientów do prowadzenia spekulacji na kontraktach CFD. Należy również pamiętać o tym, że niekiedy kontrakty CFD są reklamowane przez firmy, które nie mają stosownego zezwolenia ani licencji.

Zasadniczo transakcjom sprzedaży i kupna kontraktów różnic kursowych, zwłaszcza dokonywanym online, nie towarzyszy porada inwestycyjna. Oznacza to, że to Ty jako inwestor detaliczny sam jesteś odpowiedzialny za podjęcie decyzji o transakcji. Pośrednicy oferujący możliwość prowadzenia transakcji na kontraktach CFD, posiadający odpowiednie zezwolenia i licencje powinni przede wszystkim sprawdzić, czy transakcja CFD jest dla Ciebie odpowiednia i czy masz świadomość związanych z nią zagrożeń. Nie wszyscy pośrednicy tak postępują.

Kontrakty CFD to złożone produkty, zwykle stosowane do celów spekulacyjnych. Ich zasady działania mogą być szczególnie trudne do zrozumienia.

Co to jest CFD ?

Kontrakt CFD to umowa pomiędzy „nabywcą” a „sprzedawcą” dotycząca wymiany różnicy pomiędzy aktualną ceną instrumentu bazowego (np. akcji, walut, towarów, wskaźników itp.) a ceną instrumentu w momencie zamknięcia kontraktu.

Kontrakty CFD to produkty lewarowane. Oferują ekspozycję na rynki, a jednocześnie wymagają od inwestora zainwestowania niewielkiego procentu całkowitej wartości transakcji („depozytu”). Umożliwiają inwestorom wykorzystanie wzrostu cen instrumentu bazowego (przyjęcie długiej pozycji) lub spadku tych cen (przyjęcie krótkiej pozycji).

W momencie zamknięcia kontraktu inwestor otrzymuje lub musi zapłacić różnicę pomiędzy ceną zamknięcia a ceną otwarcia instrumentu CFD i/lub aktywów bazowych. W przypadku gdy różnica jest dodatnia, dostawca instrumentu CFD płaci inwestorowi. Jeśli różnica jest ujemna, wówczas płaci inwestor.

Kontrakty CFD mogą przypominać standardowe instrumenty inwestycyjne, takie jak akcje, ale w istocie bardzo się od nich różnią, ponieważ inwestor nigdy nie nabywa ani nie staje się właścicielem aktywów bazowych kontraktu CFD.

Przykład kontraktu CFD

Twoim zdaniem kurs akcji notowanej na giełdzie (akcja A) jest niedoszacowany i w przyszłości wzrośnie. Decydujesz się na kupno 4 000 kontraktów CFD na kurs akcji A po cenie 10 EURO za kontrakt CFD. Twoja „pozycja” wynosi więc 40 000 EUR (4 000 x 10 EUR). W rzeczywistości nie płacisz 40 000 EUR – kwota do zapłacenia będzie zależała od marży pobieranej przez dostawcę platformy do prowadzenia transakcji na kontraktach CFD. Jeśli dostawca zażąda depozytu w wysokości np. 5%, oznacza to, że minimalna kwota wstępnej opłaty ponoszonej przez Ciebie wynosi 2 000 EUR (40 000 EUR x 5%). Zwrot uzyskany od tej kwoty zależy od tego, jaki będzie kurs akcji A w momencie, gdy zdecydujesz się zamknąć pozycję (tj. w momencie sprzedaży kontraktu CFD).

Kurs akcji A	Zwrot na akcji A	Zysk/strata dla inwestora	Zwrot dla inwestora
7.5€	-25%	-10000€	-500%
9.0€	-10%	-4000€	-200%
9.5€	-5%	-2000€	-100%
9.9€	-1%	-400€	-20%
10.0€	0%	0€	0%
10.1€	1%	400€	20%
10.5€	5%	2000€	100%

Jeśli kurs akcji A spadnie o 5% (z 10 EUR do 9,5 EUR), a dźwignia wynosi 20: 1, inwestor traci całą kwotę wstępnego depozytu (-100%), tj. 2 000 EUR. Jeśli kurs akcji A spadnie o 10% (z 10 EUR do 9 EUR) przy dźwigni wynoszącej 20:1, stracisz całą kwotę wstępnego depozytu w wysokości 2 000 EUR, a dodatkowo otrzymasz wezwanie od dostawcy kontraktu CFD do uzupełnienia depozytu o kolejne 2 000 EUR (tzw. margin call), jeśli nie będziesz chciał zamykać transakcji.

Oznacza to, że poniesiona przez Ciebie strata może przewyższać wartość początkowego depozytu.

Koszty

Oprócz generowania ewentualnych zysków lub strat transakcje na kontraktach CFD są związane z różnego rodzaju kosztami. Koszty te będą miały wpływ na efektywny zwrot z inwestycji. Przykładowe koszty to prowizje pobierane przez dostawców umożliwiających prowadzenie transakcji na kontraktach CFD. Pamiętaj o tym, że chociaż niektórzy pośrednicy pobierają jedną ogólną prowizję, inni mogą naliczać prowizję od każdej transakcji (tzn. od otwarcia i zamknięcia kontraktu).

Do kosztów transakcji na kontraktach CFD zaliczają się również różnice pomiędzy ceną kupna a ceną sprzedaży, koszty finansowania pozycji otwartej (*daily/overnight financing*), opłaty za prowadzenie rachunku oraz podatki (w zależności od jurysdykcji, której podlegasz Ty oraz dostawca). Tego typu koszty mogą być trudne do obliczenia i mogą przewyższyć potencjalny zysk brutto z transakcji.

Jakie ryzyko wiąże się z transakcjami na kontraktach CFD ?

Kontrakty CFD, zwłaszcza wysoko lewarowane (im wyższe lewarowanie, tym większe ryzyko), są obciążone wyjątkowo wysokim ryzykiem. Nie są to produkty o standardowych parametrach. Poszczególne dostawcy kontraktów CFD mogą stosować własne warunki i koszty transakcji. Z tego powodu kontrakty CFD w zasadzie nie są odpowiednie dla większości inwestorów indywidualnych.

Powinieneś prowadzić transakcje na kontraktach CFD tylko wtedy, gdy Twoim celem jest spekulacja, zwłaszcza w krótkim okresie, lub jeśli chcesz zabezpieczyć się przed ekspozycją związaną z posiadanym portfelem, masz duże doświadczenie w tego rodzaju transakcjach, zwłaszcza na niestabilnych rynkach, i możesz sobie pozwolić na straty.

Czas nie działa na Twoją korzyść

Kontrakty CFD nie są odpowiednie do prowadzenia transakcji, w przypadku których inwestor chce „przetrzymać” dany instrument, zanim go sprzeda. Kontrakty CFD wymagają nieustannego monitorowania transakcji przez krótki okres (minuty/godziny/dni). Samo przetrzymanie inwestycji do kolejnego dnia naraża inwestora na większe ryzyko i dodatkowy koszt.

Niestabilność rynków akcji i innych rynków finansowych w połączeniu z zastosowaniem wysokiej dźwigni może spowodować gwałtowną zmianę ogólnej pozycji inwestycyjnej inwestora. Konieczne może okazać się podjęcie dodatkowych działań w celu zarządzania ekspozycją lub wpłacenie dodatkowego depozytu.

Jeżeli nie możesz poświęcić wystarczająco dużo czasu na regularne zarządzanie inwestycją, nie powinieneś decydować się na tego typu transakcje.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności wpływa na Twoją zdolność do prowadzenia transakcji. Brak płynności oznacza brak możliwości przeprowadzenia transakcji na kontrakcie CFD w wybranym przez Ciebie momencie (aby zapobiec stratom lub osiągnąć zysk).

Depozyt, który wpłacasz dostawcy, jest codziennie przeliczany według aktualnej wartości aktywów bazowych Twoich kontraktów CFD. Jeżeli w wyniku aktualizacji wartość depozytu spadnie, będziesz musiał bezzwłocznie uzupełnić kwotę depozytu w celu utrzymania pozycji i pokrycia straty. Jeżeli nie będziesz w stanie dokonać płatności, dostawca może zamknąć Twoją pozycję bez Twojej zgody. Będziesz musiał ponieść stratę, nawet jeśli cena instrumentu bazowego zmieni się na Twoją korzyść. Niektórzy pośrednicy likwidują wszystkie pozycje w kontraktach CFD w przypadku braku uzupełnienia depozytu, nawet jeżeli jedna z tych pozycji wykazuje w danym momencie zysk.

Aby utrzymać otwartą pozycję, być może będziesz musiał zezwolić dostawcy na pobranie według własnego uznania dodatkowych kwot (zwykle z Twojej karty kredytowej) w celu uzupełnienia depozytu. W przypadku niestabilnych rynków, gdzie sytuacja zmienia się w sposób błyskawiczny, może nagle okazać się, że efektem transakcji jest ogromny dług na Twoim rachunku karty kredytowej.

Ryzyko dźwigni

Transakcja lewarowana oznacza zwiększenie potencjalnych zysków, ale także potencjalnych strat.

Im niższy wymagany depozyt, tym wyższa potencjalna strata dla inwestora w przypadku niekorzystnych zmian na rynku. Czasami dostawca wymaga jedynie depozytu w wysokości 0,5%. Pamiętaj, że w przypadku transakcji, gdzie wymagany jest depozyt, potencjalne straty mogą przewyższać kwotę początkowego depozytu i możesz stracić dużo więcej, niż początkowo zainwestowałeś.

Limit „stop loss”

Wielu dostawców oferuje możliwość ustawienia automatycznego zamknięcia pozycji w celu ograniczenia strat (limit stop loss). W ten sposób w przypadku osiągnięcia wybranego limitu ceny Twoja pozycja zostanie automatycznie zamknięta. Jednak w niektórych sytuacjach limit stop loss będzie nieskuteczny, np. w przypadku gwałtownych zmian cen lub zamknięcia rynku. Pamiętaj, że limit stop loss nie zawsze uchroni Cię przed stratą.

Ryzyko wykonania

Ryzyko wykonania wynika z faktu, że transakcje mogą nie być przeprowadzane natychmiast. Pomiędzy momentem złożenia zlecenia a momentem jego realizacji może wystąpić opóźnienie. W tym czasie sytuacja na rynku może się zmienić na niekorzyść inwestora, co oznacza, że zlecenie nie zostanie wykonane po spodziewanej cenie.

Niektórzy pośrednicy umożliwiają obrót kontraktami CFD nawet po zamknięciu rynku. Pamiętaj, że ceny takich transakcji mogą znacznie różnić się od cen zamknięcia aktywów bazowych. W wielu przypadkach różnica pomiędzy kursem kupna a kursem sprzedaży (spread) może być wtedy większa niż wówczas, gdy rynek jest otwarty.

Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta polega na tym, że dostawca dostarczający kontrakty CFD (tzn. Twój kontrahent) może nie dotrzymać umowy i nie być w stanie wypełnić swoich zobowiązań finansowych. Jeśli Twoje środki nie zostaną odpowiednio odseparowane od środków dostawcy, a dostawca wpadnie w kłopoty finansowe, wówczas istnieje ryzyko, że nie otrzymasz z powrotem należnych Ci środków.

Jak się zabezpieczyć ?

Przed podjęciem decyzji o inwestycji przeczytaj uważnie umowę z dostawcą dostarczającym kontrakt CFD.

Upewnij się i sprawdź:

- ile wynoszą koszty prowadzenia transakcji na kontraktach CFD pobierane przez dostawcę,
- czy dostawca ujawni wysokość marży pobieranej od Twoich transakcji,
- w jaki sposób dostawca ustala cenę kontraktu CFD,

- co się stanie, jeżeli utrzymasz otwartą pozycję przez noc do następnego dnia,
- czy dostawca może zmieniać lub modyfikować cenę po złożeniu przez Ciebie zlecenia,
- czy dostawca zrealizuje Twoje zlecenie nawet po zamknięciu danego rynku,
- czy jesteś objęty programem ochrony inwestora/depozytu w przypadku problemów z aktywami kontrahenta lub klienta.

Nie inwestuj, jeśli nie rozumiesz zasad oferty.

Dodatkowe informacje

Zawsze sprawdzaj, czy masz do czynienia z podmiotem posiadającym licencję na prowadzenie transakcji na kontraktach CFD w Twoim kraju. Możesz to sprawdzić na stronie internetowej krajowego organu regulacyjnego, któremu podlega dany podmiot.

Wykaz wszystkich krajowych organów regulacyjnych i ich stron internetowych jest również dostępny na następujących stronach internetowych:

- Strona internetowa ESMA: <http://www.esma.europa.eu/investor-corner>
- Strona internetowa EUNB: <http://www.eba.europa.eu/Publications/Consumer-Protection-Issues.aspx>